

**MAGYAR
KÉMIKUSOK LAPJA**
HUNGARIAN CHEMICAL JOURNAL

LXXIV. évf., 7–8. szám, 2019. július–augusztus

A Magyar Kémikusok Egyesületének
– a MTE SZ tagjának –
tudományos ismeretterjesztő
folyóirata és hivatalos lapja

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: KISS TAMÁS
[SZEKERES GÁBOR] örökös főszerkesztő,
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, BANAI ENDRE,
LENTE GÁBOR, NAGY GÁBOR,
PAP JÓZSEF SÁNDOR, RITZ FERENC,
ZÉKÁNY ANDRÁS

Szerkesztési titkár: SÜLI ERIKA

Szerkesztőbizottság:

SZÉPVÖLGYI JÁNOS,
a szerkesztőbizottság elnöke,
ANTUS SÁNDOR, BIACS PÉTER,
BUZÁS ILONA, HANCSÓK JENŐ,
JANÁKY CSABA, KALÁSZ HUBA,
KEGLEVICH GYÖRGY, KOVÁCS ATTILA,
LIPTAY GYÖRGY, MIZSEY PÉTER,
MÜLLER TIBOR, NEMES ANDRÁS,
ifj. SZÁNTAY CSABA, SZABÓ ILONA,
TÖMPE PÉTER, ZÉKÁNY ANDRÁS

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelők
A szerkesztésért felel: KISS TAMÁS

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883

Fax: 36-1-201-8056

Email: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felelős kiadó: ANDROSITS BEÁTA
Nyomdai előkészítés: Planta-2000 Bt.
Nyomás: Europrinting Kft.
Felelős vezető: ENDZSEL ERNŐ
ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 10 200 Ft
Egy szám ára: 850 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyany Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-201-6883, fax: 36-1-201-8056,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális számaink tartalma,
az összefoglalók és egyesületi híreink,
illetve archivált számaink honlapunkon
(www.mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541

HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)

HU ISSN 1588-1199 (online)

DOI: 10.24364/MKL.2019.07-08

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archivuma (EPA) archiválja

Kedves olvasóinknak lapunk nyári kettős számát ajánlom, amely érdekes cikkek és a szokásos rovatok újdonságai mellett tudósít egyesületi életünk kiemelkedő eseményéről, a más-jus 24-én lezajlott tisztújító Küldöttközgyűlésről.

A tisztújítás a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium gyönyörű dísztermében zajlott. Ez a híres iskola számtalan szállal kötődik a természettudományok oktatásához, és sok neves kémikus végezte itt középiskolai tanulmányait; így például 1952-ig, az iskola bezárásáig a generációkat nevelő, nagy hírű Vermes Miklós tanár nyolc olyan tanítványa volt, aki később kémikusként az MTA doktora címet érdemelte ki. Amint arra már felhívtuk olvasóink figyelmét, számos Nobel-díjas természettudós volt egykor a gimnázium növendéke. A patinás iskola szellemiségének hatása falain túl messze sugárzik. Itt említjük meg a gimnázium egykori legendás matematikatanárának – a matematikatanítás megújítójának, tehetségek felismerőjének és gondozójának – nevét viselő Rátz Tanár Úr Életműdíjat. A díjat az Ericsson Magyarország Kft., a Graphisoft Zrt. és a Richter Gedeon Nyrt. által 2000-ben létrehozott „Alapítvány a Természettudományos Oktatásért” kuratóriuma évente itéli oda két-két matematika, fizika, kémia és 2005 óta biológia szakos tanárnak. A kuratórium az MTA tagjaiból és oktatási szakértőből áll, elnöke Kroó Norbert akadémikus. A díjjal középiskolai és általános iskolai tanárok kimagasló szerepét ismerik el a tárgyak oktatásában, népszerűsítésében és a tehetséggondozásban. A díj odaitélésében ajánlóként működik közre Egyesületünk a kémia területén.

A tisztújító Küldöttközgyűlés vitára bocsátott dokumentumai, a jelöltek listája szakmai életrajzokkal együtt a Küldöttközgyűlést megelőzően megjelent Egyesületünk honlapján.

A Küldöttközgyűlés elnöki megnyitója keretében emlékeztünk meg az elmúlt egy évben elhunyt tagjainkról.

A megnyitó után a Náray-Szabó István-díj 2019. évi díjazottja, ifj. Szántay Csaba tartott érdekes, színes előadást „Enantiomer önfelismerés az NMR-spektroszkópiában” címmel.

A Küldöttközgyűlés meghallgatta Egyesületünk főtítkárának beszámolóját. A főtítkári beszámoló után kisfilmet nézhettünk meg, amely az elmúlt időszak tevékenységét tekintette át. A filmet Ritz Ferenc készítette. Ezt követően hangzottak el a Felügyelő Bizottság, a Gazdasági Bizottság, a Műszaki-Tudományos Bizottság, a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága, az Oktatási Bizottság, majd az Etikai Bizottság beszámolóit, illetve az azokhoz fűzött kiegészítések. A beszámolókat a Küldöttközgyűlés elfogadta.

Ezután következett a tisztségviselők felmentése, majd az új tisztségviselők megválasztása. Egyesületünk régi-új elnöke Simonné Sarkadi Livia egyetemi tanár, régi-új főtítkára Pálinkó István egyetemi tanár lett. A további tisztségviselőkről lapunkban beszámolunk.

A hagyományoknak megfelelően a Küldöttközgyűlésen került sor az egyesületi kitüntetések átadására, ezt az örömteli programot e lapszámban szintén ismertetjük.

A Küldöttközgyűlés résztvevői köszönetüket fejezték ki az Egyesület titkárságának: Androsits Beáta ügyvezető igazgatónak és munkatársainak. A Titkárság az elmúlt évben is elkötelezetten, sok nehézséget leküzdve végzett kiemelkedő, eredményes munkát mind szakmai, mind gazdasági tekintetben.

A Küldöttközgyűlésről részletes áttekintést ad lapunk, melynek olvasásához kellemes nyarat kívánunk kedves olvasóinknak.

Buzás Ilona

Buzás Ilona
az MKL szerkesztőbizottságának tagja

TARTALOM

MKE KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉS, 2019

Pálinkó István: Főtítkári beszámoló 214

Jegyzőkönyv 217

MKE Intézőbizottság: Állásfoglalás a magyar tudomány függetlenségének megőrzése ügyében 221

AZ ELEMEK PERIÓDUSOS RENDSZERÉNEK NEMZETKÖZI ÉVE

Szakmány Csaba: Gondolatok a periódusos rendszer tanításáról a 21. században 222

KÖZOKTATÁS – TANÁRI FÓRUM

Hiszek a példa erejében, hiszek a nevelésben. Beszélgetés Szántay Csabáné nyugdíjas kémia tanárnővel 226

Nagy Mária: Kis lépés az emberiség történetében, de a tanár életében hatalmas 228

KÖNYVISMERTETÉS

Keglevich Kristóf: A professzionizáló (?) magyar közoktatás (Révész Judit: A tanítás mint értelmiségi hivatás) 230

Címlapunkon:

MKE Tisztújító
Küldöttközgyűlés
– csoportkép-részlet
(Laza Tamás
felvétele)

VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY

Schiller Róbert: Az új SI-rendszer – a természetes számok ajándéka 232

Lente Gábor: Az atomtömegek rövid története 236

MEGEMLEKEZÉS

Hudecz Ferenc: „Úgy kell tervezni, mintha örökké akarnék élni” Emlékezés Medzihradszky Kálmánra 239

EÖTVÖS-EMLEKÉV

Tomasz Jenő: Emlékeim Kucsman Árpádról 242

KÖSZÖNTÉS

Mizsey Péter, Rácz László: Csicsery Zsigmond 90 éves 243

KITEKINTÉS

Csupor Dezső: Ködpiszkaló. Kannabiszt várandós nőknek? 244

Braun Tibor: Hangok és ízek. Gioacchino Rossini gasztronómiája 245

VEGYIPAR- ÉS KÉMIATÖRTÉNET

Kutasi Csaba: Selymek és mesterséges változataik 248

Kótai István: Egy elfelejtett kémikus: Liebermann Leó 251

VEGYÉSZLELETEK

Lente Gábor rovata 256

EGYESÜLETI ÉLET

A HÓNAP HÍREI 259